

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich
Irena LIPOWICZ

3. VII. 2011

RPO-669513-V/II/BA

00-090 Warszawa Tel. centr. 22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 22 827 64 53

**Pani
Elżbieta Bieńkowska
Minister Rozwoju Regionalnego**

**ul. Wspólna 2/4
00 - 926 Warszawa**

Szanowne Pani Minister,

Zwracają się do mnie obywatele ze skargami dotyczącymi zabezpieczenia środków finansowych wypłacanych beneficjentom funduszy unijnych w perspektywie finansowej w latach 2007 - 2013.

Na wstępie pragnę przypomnieć, iż problem zabezpieczenia dotacji unijnych poprzez weksel *in blanco* był przedmiotem wystąpienia Rzecznika Praw Obywatelskich w 2008 roku (sygn. akt RPO-601773/08). Należy wskazać, iż w wystąpieniu tym Rzecznik zaproponował zmianę w zakresie redakcji weksla *in blanco*, zmierzającą do dodatnia klauzuli „nie na zlecenie”. W odpowiedzi z dnia 27 listopada 2008 roku (znak: DFK-IV-079-93-GB/08) Minister Rozwoju Regionalnego podzieliła stanowisko Rzecznika, zaś w dniu 6 stycznia 2009 roku na stronie internetowej Ministerstwa została zamieszczona informacja o zmianie wzoru weksla *in blanco*.

Na uwagę zasługuje okoliczność, iż weksel - zgodnie z przepisami ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 roku - Prawo wekslowe (Dz. U. Nr 37, poz. 282 ze zm.) - jest papierem wartościowym. Oznacza to, iż osoba posiadająca prawa do weksla może domagać się od dłużnika wekslowego zapłaty sumy określonej w wekslu, a w razie jej nieuzyskania - w sposób stosunkowo prosty i szybki dochodzić jej na drodze sądowej, a następnie egzekucyjnej. W postępowaniu sądowym wierzyciel wekslowy może

domagać się wydania nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym (art. 485 § 2 Kodeksu postępowania cywilnego), przy czym sąd ogranicza się wyłącznie do badania poprawności formalnej weksla. Z tych też względów weksel stanowi wygodną i tanią formę zabezpieczenia pożyczek czy kredytów. Polska ustawa przewiduje dwa rodzaje weksli - weksel własny (art. 101 Prawa wekslowego) i weksel trasowany (art. 1 Prawa wekslowego). Natomiast weksel *in blanco*, czyli weksel niezupełny, został określony w art. 10 Prawa wekslowego. Weksel taki jest dokumentem, który nie zawiera wszystkich elementów niezbędnych dla wystawienia weksla, bądź własnego, bądź trasowanego. Jest to zobowiązanie pisemne zaopatrzone co najmniej w podpis wystawcy weksla złożony z zamiarem zaciągnięcia zobowiązania wekslowego. Wystawieniu weksla *in blanco* towarzyszy upoważnienie do jego wypełnienia przez wpisanie w nim sumy wekslowej, czyli kwoty, na którą opiewa zabezpieczona wierzytelność, terminu płatności weksla, oraz innych postanowień, niezbędnych w myśl art. 1 lub art. 101 Prawa wekslowego. Zazwyczaj porozumienie to ma formę pisemną, i zwyczajowo nazywane jest deklaracją wekslową. Upoważnienie to stanowi element porozumienia osoby wręczającej weksel *in blanco* i jego odbiorcy.

Odnosząc się do skarg przedsiębiorców, wskazać należy, że zgodnie z zasadami udzielania wsparcia finansowego, wypłacane środki zabezpieczane są wekslem *in blanco*, wystawianym przez beneficjenta. Zabezpieczenie środków finansowych w postaci wskazanego weksla nie jest kwestionowane przez obywateli. Skarżący wskazują jednakże, iż obowiązujący w chwili obecnej wzór takiego weksla rodzi obawy ponoszenia zbyt dużego ryzyka przez przedsiębiorców. Zaproponowany obecnie przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości wzór weksla *in blanco* - jak wskazują skarżący - nie zawiera sformułowania, iż remitentem jest Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości. Nadto deklaracja wekslowa nie jest podpisywana przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości. Przedsiębiorcy wskazują również, iż dokument weksla *in blanco* nie zawiera daty jego wystawienia.

Mając na względzie cel, jakiemu służy wystawienie weksla *in blanco* przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości wskazać należy, iż pozbawienie takiego weksla wskazania jako remitenta Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości wywołuje obawy, że gdy weksel znajdzie się w posiadaniu niepowołanych osób, będą

mogły one wypełnić go niezgodnie z deklaracją wekslową i dochodzić zaspokojenia swoich roszczeń na drodze sądowej. Stosowanie zaś deklaracji wekslowej bez podpisu remitenta, mimo że faktycznie podpis ten pozostaje bez wpływu na możliwość podnoszenia zarzutów przez wystawcę, zdaniem przedsiębiorców, ma znikomą wartość dowodową. Brak podpisu remitenta na deklaracji wekslowej, w przypadku sporu sądowego, spowoduje przesunięcie ciężaru dowodu zawarcia umowy określonej treści na dłużnika wekslowego. Natomiast brak daty wystawienia weksla, w opinii beneficjentów, szczególnie niebezpieczne skutki może wywierać w przypadku przedsiębiorców będących osobami prawnymi. Pomyłka ze strony Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości przy wypełnianiu daty wystawienia weksla i wpisanie późniejszej daty niż data podpisania i wręczenia weksla, może spowodować powstanie osobistej odpowiedzialności osoby, która nie będzie posiadała już umocowania do reprezentowania tej osoby prawnej. Przedsiębiorcy wskazują, że w celu uniknięcia takich wątpliwości data wystawienia weksla *in blanco* powinna być podawana w momencie jego wręczenia.

W świetle powyższych informacji, na podstawie art. 12 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 roku o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2001 r., Nr 14, poz. 147 ze zm.), uprzejmie proszę Panią Minister o zbadanie przedstawionego problemu i zajęcie stanowiska w sprawie.

Łeвоа угноуу шсаслбуу
Jenue Jipow